

Tostan Sverige

Antikorrupsionspolicy

Korruption frodas ofta i miljöer och sammanhang där korruption i praktiken accepteras eller till och med förväntas. Att motverka korruption i samhället och inom utvecklingsarbetet är en grundläggande förutsättning för ett framgångsrikt resultat.

Tostan Sverige tillämpar nolltolerans mot korruption. Vårt förhållningssätt och arbete ska präglas av att aldrig acceptera korruption och alltid förebygga, agera och informera för att eftersträva en korruptionsfri miljö.

Inledning

Det som i dagligt tal benämns som korruption är inte alltid brottsliga handlingar i lagens mening. Ibland handlar korruption mer om överträdelse mot gängse etik och moral. Korruption kan förekomma vid tillfällen då möjligheten att skaffa sig en personlig förmån uppstår. Det förekommer i alla samhällen, i liten och stor skala och Tostan Sverige tar ställning mot alla oegentligheter som kan tänkas förekomma.

Korruption bryter mot grundläggande värden som rättvisa, demokrati, jämställdhet, värdighet, integritet, transparens och möjligheter till ansvarsutkrävande. Korruption är ett hinder för utveckling samt en bidragande orsak till ojämlik resursfördelning. Korruption drabbar de fattigaste hårdast och bidrar till att förvärra utsatta människors situation.

Det krävs ett aktivt agerande för att förhindra korruption. Eftersom korruption är svårt att upptäcka samt komplicerat och kostsamt att utreda, är förebyggande åtgärder mycket viktiga. Tydliga riktlinjer, bra rutiner och system är viktiga medel för att upptäcka och förhindra korruption. Viktigt är även att arbeta med medvetandegörande och dokumentation.

Definition

Tostan Sverige definierar korruption som ett missbruk av förtroende, makt eller position som medför otillbörlig vinning för någon, till exempel en organisation, institution, företag eller individ. I begreppet korruption ingår mutor, bestickning, utpressning, favorisering och nepotism, svindleri och jäv. Vissa typer av korruption, såsom t.ex. mutor, kräver såväl en mottagare som en givare.

Tostan Sveriges antikorrupsionspolicy är främst baserad på den policy, definition och regler för att motverka korruption som fastställts av Sida. Vidare har även hänsyn tagits till Tostan Internationals styrdokument 'Anti-Corruption Policy'.

Förhållningssätt

Tostan Sverige har som grundläggande princip att aldrig acceptera korruption samt att alltid agera och informera vid misstanke om korruption. Tillämpningen av denna princip kan i vissa fall, på kort sikt och i det enskilda fallet, leda till problem, exempelvis genom att verksamhet försenas, försvåras eller omöjliggörs. I förhållande till den skada korruption förorsakar – för samhället, organisationer och enskilda – är detta konsekvenser Tostan Sverige är beredd att acceptera.

Tostan Sverige ska omedelbart vidta åtgärder för att stoppa korrupt beteende när sådant konstaterats. Nationell lagstiftning och regler måste respekteras i internationella projekt, men kan aldrig tjäna som ursäkt för stöd till korruption eller annat oetiskt beteende.

När korruption betecknas som en brottslig handling ska detta polisanmälas och kan, vid fällande dom, även medföra avsked. För en samarbetsorganisation kan konsekvensen av korrupt agerande, eller att ett uppdrag inte hanterats, medföra att stödet till organisationen upphör. Det kan även leda till krav på återbetalning av erhållna medel.

Ledande principer för att bekämpa korruption inom utvecklingssamarbetet

Transparens – Utvecklingssamarbetet bör präglas av öppenhet gällande policy, strategier, planer, beslut, rapporter och finansiella frågor. Transparens är avgörande för möjligheterna att bekämpa korruption.

Möjligheter till ansvarsutkrävande – För att kunna bekämpa korruption är det nödvändigt att ansvariga personer och organisationer kan ställas till svars för sina handlingar. Tydliga och väl dokumenterade beslutsstrukturer och mandat är viktiga förutsättningar för möjligheterna till ett fungerande ansvarsutkrävande.

Deltagande – Att målgruppen och andra relevanta grupper har ett verkligt ägandeskap och inflytande över alla relevanta processer i utvecklingssamarbetet är en förutsättning för att det i praktiken ska vara möjligt att bekämpa korruption. Deltagandet bör vara inkluderande och ta hänsyn till att olika gruppers och individers förutsättningar att delta kan variera beroende på kön, etnicitet, ålder, inkomst etc.

Omfattning

Tostan Sveriges antikorrupsionspolicy är tillämplig i all verksamhet som bedrivs och ska tillämpas av samtliga personer verksamma inom Tostan Sverige såväl i Sverige som utomlands.

Ansvar

Tostan Sverige ska se till att förtroendevald, anställd och samarbetspartner har tillräcklig kunskap om den antikorrupsionspolicy som fastställts.

Det åligger varje förtroendevald, anställd och lokal samarbetspartner att inom sitt ansvarsområde tillämpa Tostan Sveriges antikorrupsionspolicy. Det inkluderar att aktivt

förebygga korruption genom att identifiera, uppmärksamma och beakta korruptionsrisker i all verksamhet samt att rapportera till Tostan Sverige om misstankar om oegentligheter och korruption.

Aldrig acceptera

Tostan Sverige tillämpar nolltolerans mot korruption, det vill säga vi accepterar aldrig någonsin. Att aldrig acceptera innebär att man de facto är medveten om och arbetar mot korruptionens djupt negativa inverkan och för en mer jämlik och rättvis värld. Det innebär också att man känner till vilka mekanismer som döljer sig bakom korruption för att kunna arbeta förebyggande mot korruption.

Alltid förebygga

Det finns några gemensamma omständigheter som kan innebära risk för korruption:

- Det finns möjlighet. Förebyggande arbete innebär att minimera möjligheterna.
- Organisationskultur; budskap från ledningen, bristande öppenhet.
- Tolerans från samhället.

Medvetandegörande av korruptionsfrågor internt är avgörande för att nå resultat. Tostan Sveriges arbete med att förebygga och hantera korruption sker på flera olika plan och i alla delar av verksamheten. Bland Tostan Sveriges åtgärder kan nämnas;

- För insatser som innebär överföring av finansiella medel (t.ex. inom projektstöd och i programverksamheten) ska korruptionsrisken tas i beaktande för att säkerställa att sådana medel hanteras på ett tillfredsställande och tryggt sätt.
- Tostan Sverige ska säkerställa att planerad verksamhet har tydligt formulerade beskrivningar av aktiviteter, mål och resultat.
- Tostan Sverige ska kontrollera att rapporter inkommer inom föreskriven tid och att dessa handläggs inom rimlig tid.
- Handledning, blanketter, avtal och dokument ska vara anpassade så att de tar hänsyn till och underlättar arbetet med att förebygga, upptäcka och beivra korruption.
- I sitt arbete med fattigdomsbekämpning ser Tostan Sverige som sin huvuduppgift att stödja utvecklingen av demokratiska samhällen i Afrika. Stöd till fattiga människors organisering i demokratiska former kan bidra till minskad korruption.

Alltid agera

Vid misstanke om korruption eller oegentligheter ska Tostan Sverige omedelbart vidta relevanta åtgärder för att minimera eventuell skada och säkerställa en snabb utredning. Om det anses befogat ska Tostan Sverige kräva att en särskild extern revision av insatsen genomförs. Om bevis för misskötsel eller korruption framkommer ska Tostan Sverige överväga att avbryta sitt stöd till insatsen. Om rättelse inte görs bör Tostan Sverige säga upp avtalet och återkräva medlen ifråga.

Alltid informera

Ett öppet och transparent förhållningssätt är viktigt i arbetet mot korruption. Den som misstänker oegentligheter förväntas inte lägga fram bevis eller ha hela händelsen klar för sig. Den som rapporterar om misstänkta oegentligheter får heller inte utsättas för trakasserier eller repressalier.

Uppförandekod mot korruption

- Förtroendevalda och anställda ska inte för egen eller annan parts vinning utnyttja sin position inom Tostan Sverige vid sina kontakter med anställda, partnerorganisationer eller andra personer och grupper.
- I egenskap av representant för Tostan Sverige ska gåvor från kollegor, partners eller andra inte accepteras, såvida inte kostnader är ringa och är ett uttryck för uppskattning på en rimlig nivå.
- Mutor ska varken ges eller tas emot.
- I egenskap representant för Tostan Sverige ska deltagande i aktiviteter som kan leda till personlig vinning inte förekomma.
- Styrelseledamöter och anställda ska inte förbinda Tostan Sverige varken finansiellt eller på annat sätt, såvida detta inte ligger inom ramen för dennes beslutsbefogenheter.
- De ska med omsorg hantera medel och material som anförtrotts dem och ska vara beredda att under sitt uppdrag eller anställning kunna redogöra för såväl finansiella medel som eventuellt material.

Uppföljning och rapportering

Åtgärdsplan och uppföljning ska dokumenteras skriftligt och ingå som del i organisationens ordinarie arbete med verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

Beslutad av Tostan Sverige 2016-01-19, men ses över en gång per år och revideras vid behov.

Ver.	Datum	Anledning till utfärdande	Beredelse	Beslut
1.3	2021-05-10	Årlig översyn av dokumentet		Styrelsen
1.2	2020-05-19	Årlig översyn av dokumentet		Styrelsen
1.1	2019-05-19	Årlig översyn av dokumentet		Styrelsen
1.0	2018-08-21	Första version av dokument		Styrelsen